

Varjul hoitud saladus avalituts saanud.

Mõtteaalm: Tundmata asjad saa
wad, tuntud asjade läbi
mis maa peal, tähendamise
fõnades ära seletud.



Tallinnas 1919.

Kriitlik seisimenda väeva Adventistide
Gesti ühikuse kirjastus.



1. Lektion.

K ü l w a j a.

1. Misfugune ajakohane tõde kuulutati Kristuse tuleku eel? — Matteus 2, 1—3.

Kristuse misjoni tööd ei tuntud omal aal inimestest. Tema tuleku wiis ei wastand nende ootustele. See mis nende kätte oli antud ja inimlikud seadmised katsid neile õpetuse kinni, mis Jumal neile niifuguse tseremoniadega (kommetega) tahtis õpeta. Kristus oli tulnud, mitte kui **Kuningas**, waid kui **Külwaja**; mitte kuningriika ümberlükkama, waid seemet külwama; mitte oma järelkäijaid maapealsete triumfhide (wõitude) ja rahwuse suuruse juure juhata, waid **õituse** peale tähelpanelikuls tegama, mis pärast kannatliku tööd, kahju ja pettumuste all kodu kantud saab.

2. Kas külitakse sedasama „seemet“ täna? — Ilmutuse 14, 6—12; Jesaja 43, 3—11.

Kristuse kuulutus meile on seefama. Meil on wana igawere ewangelium meie päwil, aga nii raste kui Juuda rahwale oli, Kristust kui Päästjat wastuwõtta, nii sügawalt on ka tänapäine ristirahwas langend, et kõiges lihtsuses ja puhtuses igawesi tõdesi nüüdsels ja igaweseks aaks **äratunda**. Sellepärast käib „kolmekordne ingli kuulutus“ kõigi rahwastele Kristuse teise tuleku eel õiguses, et neid aja efsitustest läbikatsutud nurgakiwi, Kristuse kui tulewa kuninga juure juhata. Daniel 2; Ilmut. 19, 16.

Uinus lootus selle hingele on, oma külles nende sõnade tõt tunda saada, mis Jeesus Nilodemusele ütles: **Teie peate ülewelt sündima**". Kui keegi ei sünni uneste, ei wõi ta Jumala riiki näha".

Dige pühitsus on jägamata täielik äraandmine Jumala teenistuses ja see on jälle tingimiseks kristlikuks eluks. See on tõsine kristlik elu. Dige pühitsus, täielik enese salgamine Jumala teenimises. Kristus nõuab tagasihoidmata äraandmist, jägamata teenistust. Ta nõuab südant, mõistust, hinge, jõudu. — Iseenese mina peab maha jäetama. Kes ise omale elab ei ole Kristuse oma.

Armastus peab kõigi tegude hing olema. Armastus on Jumala walitsuse aluspõhi taewas ja maapeal ja peab ka kristliku iseloomu alus olema. Armastus aga ilmutab ent ohwerdamises. Üralnastuse plaan seisab ohwri peal — ohwri peal nii suur, nii sügaw ja nii kõrge, et see mõetmata on. Kristus andis meie pärast kõik ära, ja kes Kristust, wastu wõtab, on walmis, tõi ara ohwerdama **Arapaanja** pärast. Wõte, Teda austa ja suureks teha, seisab kõige eesotsas.

See on Kristuse usk kõik mis seda mõetu wälja ei anna, on pettus. **Mitte tõe usu õpetus, ka mitte eunast jüngeriks tunnistamine ei päästa ühiki inimest.** Meie ei ole Kristuse pärast, kui meie täieste Tema oma ei ole. Just poole südamluse läbi kristlikkus elus saawad inimesed nõrgaks enda ettewõttes ja muutlikuks enda soowimistes. Püüid, ise enese mina teeni Kristust korruga, teeb inimest kuuljaks, keda kaljupealse maaga wõrreldakse ja mitte seisma ei järe, kui läbitatsumine tema kätte tuleb.

9. Mida esitawad ohakad? — Matteus 13, 7. 22.
 10. Mis eest peame ent hoidma — Luukas 21, 34.
 1. Tim. 6, 9. 10. Jak. 5, 1—6. 1. Joan. 2, 15. 16.
 11. Mis on hea maa? — Jeremia 4, 3. Hosea 10, 12. 13.
 12. Mis sügust wilja annab hea seeme? — Mateus 13, 8. 9. 23. Paul 40, 9. Kalotia 5, 22. 26. Joannese 5, 30: 1. Joannes 2, 6; Jakobus 5, 7.

3. Misläbi on Jumala sõna seeme?

Joannese 6, 63; 5, 24.

Meie aal pandaks, nagu wanaste, Jumala Sõna elawad töed kõrwale ja wõetakse wastu selle asemel inimeste teoriad ja arwamised. Paljud, kes ent nime-tawad ewangeliumi kuulutajaks, ei tunnista kõiki Piibelt Jumalast sisseantud sõnaks; üks tart mees heidab ühe jäu ära ja keegi teine kahtleb teise jäu juures. Sel wiisil killitakse uskmata meele seemet igal-pool, sest inimesed tehtaks segaseks ja nad ei tea enam, mis uskuma nad peawad. Paljut usatakse milleks inimestel miski põhjust ei ole. Piiblit peab kui igawese Jumala Sõna, kui kõigi riiküsimuste otja ja kui kõige usu alust üllesseadma. Piiblist on tema wägi äraröwitud ja järeldused näitwad ent waimliku elu kadumises. Jutlustes, mis tänapäew Kantseist kõlawad, ei ole jumalik wägi, mis südametunuistust äratas, ja hingele elu annab.

4. Keda ilmutas Jumala Sõna? Luka 24, 27;

Joannese 5, 39.

Kristuse kõige armsam teema (õpetuse sisu) oli Jumala isalik armastus ja armu täius. Ta rääkis palju Tema ja Ta käsü iseloomu pühaduse üle, seadis ent ette inimestele kui teed, töde ja elu. Kristuse jut-lustajad peaks neid asju ka oma teemaks tegema. Kuulutage töde, nii kui see Jeesuses on; seletage käsü ja ewangeliumi nõudeid; jutustage inimestele Kristuse enesefalgmisest ja enese ära ohwerdamisest, Tema alan-dusest ja tema surmast, Tema ülestõusmisest ja taewa-minekust, Tema eestkostmisest nende eest Jumala trooni ees ja Ta töutusest: „Mina tahan tagasi tulla ja teid oma juure wõtta“.

5. Mida peab kuulutama? — 2. Timeteus 4, 2; Jee-saja 32, 20; Jerem. 23, 28; Õpetuse Sõnad 30, 5. 6.

6. Millal kukub seeme tee peale? — Matteus 13, 4. 19. Matteus 24, 12. 13.

7. Mis tähendab seeme kalju peal? —
Matteus 13, 5—6; 20—22.

8. Kudas wõib seda seemet aidata? Joannes 3, 7. 3.

Maikselkaswaw seeme.

(Markus 4, 26—29.)

1. Kes on maamees, omanik? — Ilmutuse 14, 14. 15.

Maamees, kes sirbi kohale saadab, sest et lõikuse aeg käes ei wõi keegi muu olla, kui Kristus. Tema korjab maa lõikuse kokku wiimsel suurel päewal. Aga see kes seemet külib, esitab neid, kes Kristuse nimel töötwad. Seeme kohta on öeldud, et ta ülestõuseb ja kaswab, et ta ise ei tea mida Jumala Poja kohta öelda ei wõiks. Kristus ei maga ega uinu, waid walwab päewal ja ööl Tema kätte usaldatu üle; Tal ei ole teadmata, kudas seeme kaswab.

2. Kust tuleb kaswu jõud? Jesaja 61, 11.

3. Kudas peab külwaja töötama? — Koguja 11, 1. 6; Õpetuse sõnad 14, 29; Ilmutuse 13, 10 wiimne jägu; Ebreä 10, 36.

Külwaja töö on lõõlamine uskus. Ta ei wõi saladust, mõista kudas seeme idaneb ja kaswab, aga ta usaldab wahendikka (abinõusi), mis läbi Jumal taimne ilma kasuma ja õitsma paneb. Runas ta oma seemet maa peale wiskab, wiskab kalli wilja nähtawalt ära, mis ta perele leiba anda wõiks. Aga külwaja annab ainult natuke heast ära, mis tal nüüd on, et pärast enam tagasi saada. Ta wiskab seemet ära; aga ta ootab, seda mitmekordselt rikkalikus lõikus tagasi saada. Nii peawad ka Kristuse teenijad töötama ja wäljakülitud seemest lõikust ootma.

4. Mis tõutust peab külwaja filmas pidama?

Jesaja 55, 11; Paul 126, 6.

See seeme wõib üks aeg tählpänekuta seista, külmas ise ent armastajas südamas, ilma miski märgita, et see juuri ajand. Aga pärast, kui Jumala Waimu puhumine hinge puutub, tõuseb warjulolew seeme üles ja kannab wilja Jumala auks. Meie ei tea, mis meie elutööst wilja — kannab, kas see ehk teine, aga see ei ole üleüldse meie asi. Meie peame oma tööd tegema, ja järeldused (tagajärjed) Jumala hoolets jätwa.

5. Kudas sünnib kasvamine? — Markus
4, 28; Jeesaja 30, 15.

6. Mis oodetakse taimetest? — Jeesaja 55, 10, 11.

7. Mis tahab Issand meis kasvataada. Joannes 15, 5

Elus, mille keskpunkt ise oma mina on, ei või olla kasvu ja viljakandmist. Kui ja Kristust kui isik-
list Onnistegijat oled vastu võtt, unustad ja iseent
ja püüad teisi aita. — Sa räägid Kristuse armastusest,
jutustad Tema heldusest, täidad iga kohust, mis võim-
alik; ja tunned teiste hingede eest ja püüad neid
kõigi sellega päästa, mis sul võimalik on. Nii kudas
ja Kristuse waimu — enesest waba armastuse
ja töö Waimu teiste jäuks vastu wõtad, kaswad ja
ja kannad wilja. Waimu wili walmib sinu isiloomuses.
Sinu usk kasvab, sinu arusaamine läheb tugawamaks
ja su armastus täiemaks. Enam ja enam hülgab
sinust wälja Kristuse kaju, ses, mis puhas, aus ja
armas (ilus) on.

8. Mis sünnib siis? — Mark. 4, 29; Matt. 25, 31—40.

Kristus ootab igatsuses sellepeale, Ent oma ko-
guduses ilmutud näha. Kui Kristuse iseloomus täieste
on ülesehitud Tema rahwa sees, siis tuleb Ta ja tun-
nistab teda omaks. See on iga kristlase eesõigus,
mitte ainult oota meie Issanda Jeesuse
Kristuse tulemist, waid seda ka kiirusta.
Et see nüüd kõik peab ärälõpma, missugused teie siis
peate olema kõigis puhas elus ja jumala kartuses
oodates ja töttates (kiirustes) Jumala tulemise päewa
pöole". Kui kõik kes ta Nime tunnistawad, ka wilja
kannaks Tema auks, kui pea oleks kõik maailm ewan-
geliumi seemnega külitud! — Wiimne suur lõikus
walmiks ruttu, ja Kristus tuleks, et kallist niisu koju wiia.

9. Missugust Jumala maanitsust tahame tähelepanna?
Joannes 12, 24.

3. Lektion.

U m r o h i.

(Markus 4, 26—29.)

1. Mis on põld? — Mateus 13, 38.

Põld on, ütleb Kristus, „maailm“. Aga meie peame seda nii mõistma, et siin Kristuse kogudus on mõeldud maailmas. Tähenduse sõna on kirjeldus sest, mis puutub Jumala riiki ja sellega ühendud lunastuse töösse ja seks — wälja — walitud tööriist on kogudus. Küll on Püha Waim kõige maailma wäljasaadetud ja töötab igal pool inimeste südamete kallal, aga kogudus on see koht, kus peame kaswama ja walmis saama, et Jumala küinidesse kantud saada.

2. Kes külwab head seemet? — Mateus 13, 24.

Inimese poeg on see, kes head seemet külwab. — Hea seeme on riigi lapsed. — Hea seeme esitab neid, kes Jumala, tõe sõnast on sündind. — Ei Jumal, ega tema inglid ei ole iialgi seemetera külinud, millest umrohi kasuks.

3. Kes külwab umrohtu? — Matteus 13, 28.

Umrohi on tigiduse lapsed. — Umrohi esitab ühe klassi inimesi, kes on eksituse ja wale põhjusmõtete wili ehk kehastus. — Waenlane, kes neid külib, on kurat. — Umrohi külitakse ikka saadanast, Jumala ja inimeste waenlastest. Nii külib saadan waenlusest Kristuse wastu oma kurja seemet, ja kirjutab selle seeme wilja Jumala Poja omaks. Runas ta niisuguseid, kes küll Kristuse Nime kandwad, aga, Tema iseloomu salgawad, kogudusse toob, tahab ta korda saata, et Jumal teutud, lunastuse töö wööriti etteseatud ja hinged hädaohtu saadetud saaks.

4. Mis mõttetega panewad sulasedumrohtu tähele? — Matteus 13, 27. 28.

See teeb walu Kristuse sulastele, tõsiseid ja wale liikmeid koguduses segamine näha. — Nad tahaks midagi teha et kogudust puhasta. Selle inimese sulaste

sarnatselt on nad nõus umrohtu wälja fitku; aga Kristus ütleb: Ei mitte, et teie umrohuga seltsis ka nisu „wälja ei fitu. Laste mõlemad ühtlasi kaswada lõikuseni“ — Kristus on selgeste õpetand, et need, kes awalikkuis pattuis elawad, peab wälja pandama kogudusest, aga Ta ei ole meile üles andeks teind, isiloomude ja põhjusmõtete üle otsustada. Ta tunneb meie loomust liig hästi, et meie kätte seda tööd usku. Kui katsuksime neid, keda wale — kristlasteks peame, kogudusest wälja saata, siis eksime kindlaste. Sage-daste waatame nende peale, keda Kristus oma juure tõmbab, kui lootuseta hingede peale, kellel, kui nende-ga ümberkäime oma puuduliku otsustuse järel, ehk wiimse lootuse sädeme ärakustutame. Paljud jälle, kes ent kristlasteks peawad, leitakse wiimaks liig kerged olewad. Paljud saawad taewa, kellest nende naabrid mõtleksid et nad senna ei saa. — Inimene otsustab nägemise järel, aga Jumal waatab süda: me peale. Umrohi ja nisu peawad seltsis kaswama, kuni lõikuseni; lõikus on aga maailma lõpetus.

5. Kas Issandal on sama mõtted? — Matteus 13, 29.

Õnnistegija sõnades on weel teine õpetus, õpetus Jumala imelikust pikast meehest ja õrnast armastusest. — Nagu umrohu juured wilja omadega ent ligidalt ümritsewad, nii wõiwad ka wale wennad koguduses õige jüngritega ligidalt ühendud olla. Nende wale usklikkude isiloomus ei saa täitsa awalikuks; aga kui nad saaks kogudusest wälja pandud, siis wõiks teised saada langema saadetud, kes muidu oleks seisma jäänud!

6. Kudas peab Issand ent oma waenlase wasta? — Juuda 9.

7. Mis temaasjadega peame enda seas rehkendama. Matteus 10, 16.

8. Kui kaua kaswawad umrohi ja hea seeme seltsis? Matteus 13, 40. 2. Timoteus 4, 1.

9. Kas tehakse kord wähe? — Malakia 3, 18; Matteus 25, 31—46.

4. Lektion.

Sinepi iwa.

(Matteus 13, 31.—32; Markus 4, 30—32! Luuka 13. 18. 19)

1. Kudas algas ewangelium? — Matteus 4, 12—17.
2. Mis läbi kuulutakse ewangelium? — Rooma 8, 14.

Seemnes olew idu kasvab eluprintsiibi arenemise läbi, mis Jumal sisse on pand. Tema arenemine ei ole ärarippuw inimlikust jõust. — Nii on ka lugu Kristuse riigiga. — See on uus loodus. Põhiusmõteted, mis järel see areneb, on just selle wastandid, mis selle maailma riika walitsewad. — Maailma walitsused walitsewad wäe pruukimise läbi nad hoidwad oma walitsust ülewal sõja—riiste ja sõja läbi; — aga uue riigi alustaja, on rahu würst. Piha waim näitab ilmalikku riika kistja metsalistena, aga Kristus on „Jumala Tall, kes maailma patud kannab“ — Tema walitsuse-plaanis ei tarwitata liha meelewaida, millega südametunnistust sundida.

3. Mis on sagedaste Kristuse omade tundemärk wäljast? 1. Korintus 1, 26—31.
4. Mis seespoolt? — Peetruse 1, 1—12.

Kristuse riigi kaswu ei näidata üksi sinepi iwa tähenduse sõnaga, waid tema kasvamise tuhwiastmeis korratakse tähenduse sõnas ette toodud kogemus. — Isсандal on oma koguduse jäuks igal ajawanusel teatud aja-järgul) iseäralik tõde ja ules-anne. **Tõde, mis ilmaliku tarkadel warjul, ilmutakse otsekohestele ja alandlikudele.** — See nõuab iseenele äraohwerdust, sel on wõitlusi, wõitu — saamisi ja leiab hakkatuses ainult wähe kaitsjaid.

5. Mis sünnib omal aal? Matteus 13, 32.

Nagu ennegi, nii leitakse ka neid iseäralised tõed selle aja jaoks mitte kirikliku wõimukandjate (wägewate) juurest, waid meeste ja naiste juurest, kes liig õpetud ja liig targad ei ole, et Jumala Sõna usku. Ses wiimses sugus peab tähendus nisu-iwast oma lõpuliku

ja wõidurikka täite leidma. Weike sinepiwa saab suureks puuks saama. — Wiimne hoiatus- ja armu kuulutus peab kõigi paganaille, suguharudele, keeltele ja rahwaile kuulutatama, et üht rahwast koguda paganate seas Tema Nime peale; — ja maad peab tema aust walgustatama.

Muud õppetused, seeme külist saadud.

1. Mis läbi on kõik loodud? — Paul 33, 6. 9; 1. Moosese 1, 11. 12. Joannese 1, 1—3.

Jumal on seemet niisama loond, kui maad, — nimelt oma Sõna läbi; — seesama läbi andis Ta tal ka jõudu kaswa ja ent paljusta. — See on Sõna wägi mis ikka weel seemet kasuma paneb. Iga seemetera, mis oma rohelist köit päikese walguse poole ülesfaadab, jutustab selle Sõna imetegewast wäest, mis sellest wälja — wõlbi, Kellest Kiri ütleb, et kui Tema ütleb siis see sünnib kui Tema käsib siis seisab see walmis Waterjallik maailm seisab Jumala käsu all. — Loodus kuulab looduse seadusi. Kõik räägib ja tegutseb Jumala tahtmisega kolukõlas. — Pilwed ja päikse-paiste, kaste ja wihm, tuul ja torm seiswad kõik Tema ülewaate all ja kuulwad tema käsusi: Kas peaks ainult inimene, kes Jumala näu järel loodud, kes mõistusega ja kõneandega ehitud, Jumala andi mitte kalliks pidama ja Tema tahtmisele sõnakuulmata olema? — Kas peawad mõistusega ehitud olewused üksi segadust meie maailmas toimepanema?

2. Mis peame olema? — 1. Korintus 3, 9.

Kõikis, mis inimese ülespidamiseks kaastöötab, wõib jumaliku ja inimliku ka seltsis töötamist näha. — Ei wõi lõikust olla, kui inimlik toimetus oma jägu seeme külwamises ei tee. — (Siiski on paljugi, mis inimese külwita kaswab; aga siin on see õpetus tähtsas waimuline töö ehk küli pärast. Ümberpanija

juure märkus.) Ka ei wõi seeme tera ent paljusta, ilma wahenditsetuda, mida Jumal ette näind, kunas Ta päewa paistel ja wihma kastet ja pilweid annab. Meie peame seda tegema, mis meie teha on, aga jumaluse jõud peab meiega ühinema, muidu on meie piided asjata. Kui inimene midagi walmis-ehk kätte saab, kas waimlikult ehk ilmalikult, siis peaks ta mõtlema, et see ainult ta Looja kaafas — töötamise läbi sünnib. Meie jäuks on see kõige suurema tähtsusega, enda ärarippuwust Jumalast äratunda. Meie liigpalju loodame inimeste peale, ja liig palju jätame ent inimliku ülesleidute hoolets, kuna liig wähe jõudu usaldame, mis Jumal nii heal meelel walmis on meile andma. Wõrdlemata weike on inimese osa töö külles; — aga Kristuse jumalusega ühendud, wõib inimene kõik wäe läbi; mis Kristus tale annab.

3. Kudas algas Kristuse tegewus ja kus? —

Luuka 2, 40. 51. 52.

4. Misjuguine waim kaswatatse „külwamises“ —

Luuka 6. 38; Jesaja 32, 20; 2. Korintus 9, 6.

5. Lektion.

Hapu taigen.

(Matteus 13, 33. Luuka 13, 20. 21.)

1. Mis tähendab hapu taigen? Ewesus 2, 4—8.

Hapu taigen — on midagi, mis üsna wäljapoolt tuleb — peab jahusse pandama, et wiimses soowitud muutus sünni wõib. Nii peab patune Jumala armu wastuwõtma, enne kui ta anu riigi jäuks kolblilikuks saada wõib. Nagu hapu taigen, kui jahuga segatud, seestpoolt wäljapoolt töötab, nii paneb toime Jumala arm, kuna see süidame kallal töötab, — elu ümbermuute ja täieliku teiseks tegemise. — Paljas wälimine, muutus ei aita, et meid Jumalaga kokku kolasse wiia. Paljud piidwad ent paranda, kuna maha — jätwad ühe ehk teise paha harjund kornbe nad nii lootwad saada kristlaseks. — Aga nad wale

kohal algavad. Nad südamega peale peavad hakkama. Ent süuga kristlaseks tunnista, ja tõtt olla hinges, — on kaks paris ise — asja. Tõde paljas teadmine ei aita, — meil see olla võib ja kõik me mõtlemine ja tundmus süiski muutmata võib olla. — Süda peab ümberpööratama ja pühaks saama. — Inimene, kes püüab Jumala käsud pidada ainult kohuse — tundeist — sellepärast, et seda talt nõutakse, ei iialgi saa tunda rõõmu, mis sõnakuulmises on; — tõepoolest ei olegi ta sõnakuulelik. — Kus Jumala nõuded tundwad koormana, sest et need wastu on inimese kalduwustele, seal ei ole etu weel kristlik, sest õige sõnakuulmine seespool elawa põhjusmõtte tegutsimine. See tõuseb armastusest õiguse wastu ja armastusest Jumala käsu wastu. — Õige õiguse tuum on armastus meie Ürapäästja wasta. See meid saadab seda tegema, mis õige, seepärast et see õige on, — sest et õigust tegemine Jumalale meeldib.

2. Kuidas on see tegewus? — Joannes 3, 3—8.

3. Miks sagedaste ei ole soowitud mõju — 1. Moses 6, 3; Ilmutuse 3, 15. 17. 19.

Miks on nii paljuid, kes seda kanda ei jõua, kui wastu räägitakse nende plaaneile ja ettewõtetele, kel pühitsemata meel ja kelle jõud jämedad, käskiwad ja tujukad. Nende elus ent näitab weel seesama oma enese armastus, seesama järelandlus enese oma mina wasta, seesama ülesärritud, mõtlemata kõne, nagu maailma inimeste elus. Nähtaks seesama tundlist uhkust, sedasama järelandlikust loomulikult kalduwustele, sedasama iseloomu pööratsust, nagu neile tõde oleks päris tundmata. — Selle põhjus on see, et nad ei ole tõeste ümberpöörand. Neil südamel warjul ei ole tõe hapu taigen. nad iial ei ole temale mahti and ärateha oma tööd. — Nende loomulikud ja külgeõdetud kalduwused kurja poole ei ole allahoidetud tõe haputaigna ümbermuutja wäele. Nende elu Kristuse armu äraolekut ja uskmata meelt Tema wäesse, isiloomu ümbermuuta.

4. Mis saadab korda muutust? — Rooma 10, 17, Joannes 17, 17.

5. Missugune jõud peab olema? — Ewefus 4, 2. 15, 16

See armastus iga muu mõtte üle walitseb, ja selle omanikku rikkuwa maailma mõju üle tõstab. Jumala Sõnal olema peab püha jõud meie läbi — käimise üle iga inimese soo liikmega. — Tõe hapu taigen armu-ladeduse, auahnuse waimu. ega soowi; **efimene** olla ei sünnita. Dige, taewast sündind armastus iseentotšiw ehk muutlik ei ole. — Ta inimeste kiitusest ära ei ripu. Selle süda, kes Jumala armu wastu wõtab Jumala wasta ja nende wasta, kelle eest Kristus suri, armastusest iilejooseb. — Ta enam ei püia lugupidamist. Ta teisi armastab, mitte et nad teda armastawad ja tale meeldiwad, ja ta teenuseid hindawad, waid et on nad Kristuse ostetud omandus. Kui walesti mõistetakse ehk walsiste seletakse põhjuseid, sõnu ehk tegusi, siis ta haawatud ei saa, waid waikselt läheb edasi oma teed. Ta armulik ja leppiw on, ennast suureks ei pea; — aga ikka on täis lootust ja ikka loodab Jumala armu ja halastuse peale.

6. Kelle sarnatsed meie olema peame? — 1. Peetrus 1, 15. 16. Ewesus 4, 12 13.

7. Keda meie ilmutama peame? — Joannes 17, 25, 26; Joannes 1, 10. 11; 2. Korintus 3, 18: 4, 6.

8. Mis läbi seda kättesaame? — Matteus 24, 13.

6. Lektion.

Warjulpandud wara.

(Matteus 13, 44.)

1. Miks leidwad nii wähe warandusi? — Jakobus 4, 2. 3. Joan. 12, 42; 1. Korintus 2, 14; 2. Korintus 4, 3. 4.

2. Mis wäärtus on waral? — Matteus 16, 26.

Ünnistegija nägi kõik inimeste püüd käis maisse kasu peale ja nad igawese tõdesid kautasid filmast. Ta seda wiga paranda püüdis, murda pimestawat needmist, mis halwab hinge. Et langend maailm äratunneks paremat maailma, mida ta kautand filmast, Ta näitas temale igawesi tõdesi; Ta teda wiis igawese Ju-

mala kirjeldamata aust üleajawa läwe juure tale ja näites sealset wara, mille wäärtus suurem kullast ja hõbedast, ja ilmlitu waraga ei ole wõrreldaw. See on wara, mis leida on Pühas Kirjas. **Piibel Jumala õpetus-raamat on, tema suur kaswataja.** Temas kõige õige teaduse põhi on. Teaduse iga aru leida wõib kui uuritakse Jumala Sõnas ja kõige pealt kõige teaduste teadus temas on, **õndsuse** teadus. Piibel Kristuse ärauurimata rikkuse kaewandus on. Õiget, ülemat haridust kätte saadakse, kui uuritakse läbi Jumala Sõna ja tehtaks selle järele.

3. Mis tarkusest ilma olla wõime? — 1. Timoteus 4,7.

4. Kus weel peame seda wara otsima? Joannes 5, 39.

Sõnakuulmatane sagedaste on ukse pand kinni äratundmisele, mis oleks wõind saada Jumala käskude wasta. Püha Kirja inimeste eelarwamistele ega mitte usaldusele külge-passima ei pea. Ta ainult neist wõib äratuntud saad, kes alandlikult otsiwad tõe äratundmist, et wõiks selle sõna kuulda. Küsid ja: mis pean tegema, et õndsaks saan? Seal sa pead, enne kui algad uurimist, oma enne wormitud arwamised, oma külge-sündind ja omandatud mõtted panema maha. Kui otsid Kirjas, et oma enese arwamisi leida kinnitud, siis sa uialgi ei saa teada tõe. — Otsi Kirjas, et saada teada, Mis Isand ütleb. Kui sa leiad otsimise aal, kui näed, et sinu senised mõtted ei ole kokkukõlas tõega, siis ära seleta tõe ümber, et see wastab sinu usule, waid wastu wõta antud walgus! Oma meel ja süda awa, et sa äratunned ime asja Jumala Sõnas. Usk Kristusesse, kui maailma Snnistegijasse wasta wõib wõetud saada ainult walgustad arusaamisest, mille üle walitseb süda, mis taewalikku wara äratunda ja hinnata wõib. See usk lahutamata on meelearwandusest ja isiloomu ümbermuutmisest. Usku kellegil on, nii palju, kui ta ewangeliumi wara, kõigi selle kohustustega leiab ja wastu wõtab.

5. Keda õpime tundma Piibli uurimises? — Jaannes 17,3.

Ükski ei wõi Kristuse Waimus Kirja uurida, ja palgast ilma jääda. Kui inimene walmis on, kui weike

laps õpetud saada, kui ta saab leidma tõde Jumala Sõnas. Kui oleks inimesed sõnakuulelikud, siis nad saaks mõistma Jumala walitsuse plaani ja näeks oma waadetele lahti tehtud olema taewase maailma oma ilu ja au eluasemetega. Nad oleks üsna teised olewused kui nüüd, sest nad saaks ausaks tehtud tõe kaewanduste uurimise läbi; äralunastuse saladus, Kristuse inimeliks saamine, Ta lepituse ohwer neile ei oleks, kui on nüüd, selgusetu arwamised, waid neist oleks nad parem mõistetud ja hinnatud.

Apostel ütleb: „Jumal Kristuses oli ja maailma Tseenesega lepitus. — Ainult kui järelnõtlemise suure lunastusplaani üle, wõime saada õiget tunnet Jumala iseloomust. — Loomise töö tema armastuse ilmutus oli; aga Jumala and süidlaste, kadund inimeste päästeks jumaliku armastuse ja jumaliku halastuse otsatu sügawust ilmutab.

6. Mis äratundmine meile puudub weel? —

Õpetuse Sõnad 2, 9—11.

7. Mis saame õige äratunde läbi? — Joannese 3, 16.

8. Kas tahame anda midagi selle wara eest?

Malakia 3, 10.

7. Lektion.

Kallis pärli.

(Mattese 13, 45. 46.)

1. Kes on pärli? — Jesaja 28, 16; Kolossuse 2, 3.

Kristus ise kallis pärli on. Tema kõik Jsa au elab, jumaluse täius ihulikult. ta Jsa au paistus, Tema Olemise märk. Jumalo omaduste kõrgus suurus, ausus Tema iseloomust on näha. Jga Püha Kirja külg Tema walgusest hiilgab. Kristuse õigus puhta, walge pärli sarnane, ei ole wiga ega plekki. Ükski inimlik käsi paranda ei wõi Jumala andi. — Ta on laitmata. Kõik, mis rahusta wõib inimliku hinge tarwitusi ja igatsusest ses ehk tulewases ilmas, Kristuses leidub. — Meie Lunastaja on pärli, nii kallis, et Temaga wõrrelda kõik muud wõib arwata kahjuks.

2. Mis rikkust pikub pärli? — Ilmutuse 3, 8.

3. Mis³ otfustust pärli omaks olek kaasa toob? —
Ilmutuse 3. 21.

Inimesi on kes ikka näitwad taewalkku pärli
otfima, aga, oma pööraseid harjund kombeid täitsa
ei jäta; nad ei sure ära ise oma minale, et Kristus
elada wõiks neis, ja selle pärast ka kallist pärlid nad
ei leia. Nad ära ei wõida pühitsufeta aukartust ja enda
armastust ilmaliku rõõmude wastu; nad risti oma
peale ei wõta ja Kristuse järel ei käi enese salgmise ja
ent ohwerduse tee peal. Nad kristlased on peaaegu, aga
mitte täieste. — Näitwad ligi olema taewa riigile
fisje minna ei wõi. Peaaegu aga mitte täitsa
olla päästetud; tähendab mitte: peaaegu, waid
täitsa kadund.

4. Reda ka wõib pärli esitada (ettefeada.)? —
Sakaria 9, 16.

Kristus, taewalk kaupmees, kes otfis häid pärlid,
kadund inimese sugus kallist pärlid nägi. Ta patu läbi
rikutud ja plekitud inimeses lunastuse wõimafust nägi.
Südamed, kes samate on old lahingu wäljaks wõitlu-
seks saadanaga; aga said päästetud armastuse wäe läbi;
Lunastajale kallimad on, kui need, kes ialgi ei langend. Ju-
mal inimeste peale waatas, mitte kui rikutud ja
wäärtufeta peale, Ta nende peale waatas Kristuse läbi
ja nägi, kudas nad saada wõiks lunastawa armastuse
läbi. See misenam oli wäärt, kui kõige unifersum
rikkused, Ta ära-anda, et seda pärlid osta. Jeesus
aga, kui Ta seda leidis jälle pani oma kroonisse.

5. Mis wägi oli selles äratundmises? Apostlite
teud 4, 32. 33; 2. 47.

Kui apostlid kuulutasid Ija ainasündinu au ligi
kolm tuhat selgusele said. Nad ent nägid, nii kui olid
tõeste, patused ja määrdind olema, ja äratundsid Kris-
tust kui oma Sõbra ja Lunastajat. — Kristus inimeste
peal hingawa Piha Waimu wäe läbi sai ülendud ja
austud Uskus need usklikud Tema peale waatfid kui
Selle peale, Kes alandamiist, häda ja surma kannatand,

et nad ei saaks hukka, waid saada wõiks igawese elu. Kunas Waim neile ilmutas Kristust, nad ära tundsi Ta wäge ja maijesteeti, ustus sirutasid wälja käed Ta järele ja ütlesid: Ma usun. Iga wend omas wendas nägi jumalafarnast heldust ja armastust; üks huwi kõiki elustas, üks eesmärk kõik nüüd tahapoole paenutas ehk aas, kõik südamed kokkukõlas löid. Usklikude ainus püid oli Kristuse isiloomu täiust ilmuta ja Ta riiki suurenda aita. Kõik kogudust Kristuse Waim elustas, sest ta leind oli kallist pärlid.

6. Dotame meie farnast kogemust? — Joeli 3, 1—5.

7. Miks ei käi kaupmehe jörel meie?

8. Lektion.

Noot.

(Matteuse 13, 47—50).

1. Millal noot saab wäljatõmmatud Matteus 13, 48.

Tälle on taewariik nooda farnane, mis merde heidetud, et kõiksugu kalu püida kui see aga täis on, siis nad seda tõmbawad kaldale, ja istuwad, ja head astjaise koguwad; aga pahad nad wiskawad ära. Nii fündma saab maailma aja lõpetusel. Inglid wäljale lähwad ja äralahutawad kurjad õigeist, ja neid heidawad tule ahju, seal olema saab hulumine ja hammaste kiristamine.

2. Mitmet feltji kalu leiame nootas. Matteus 24, 45—51
Matt. 25, 1—13; Matteus 13, 48. wiimne jägu.

Nooda wälja heitmine on ewangeliumi kuulutamine. Selle läbi tuuakse koguduse head ja pahad. Kui täidetud on ewangeliumi töö, siis kohus lahutuse töö lorda saabab.

3. Mis peabõpetama see tähendus-sõna? Esjekeli 33, 11

Nii hästi tähendus-sõna umrohust kui ka noodast selged' õpetab, et uiisugust aega ei ole, millal kõik kurjad Jumala poole pöörawad. Misu ja umrohi feltjis

kaswawad, kuni lõikufeni. Sead ja pahad kalad seltsis ta kõmmatakse, et seal igaweseks ühest lahuta. Edasi need lähenduse sõnad ka õpetawad, et pärast kohut ei enam ole armu aega kui täidetud on ewangeliumi ülesanne, nii pea siis tuleb heade kurjast lahutus, ja mõlemi seltsi saatus igaweseks on õfustud. Jumal aga ei soowi, et teegi inimestest hukka saaks. Kõik armu aeg läbi Jumala waim inimesi palub, elu andi wastu wõtta. Minult need, kes ta Waimu palwetele wastapanewad, hukka saawad. — Jumal seletanud, on, et patt, kui pahe, mis maailma rikkund, peab saama ära-
 kantud. — Kes patust kinni peab saab pattu ära-
 kantuse juures hukka.

Mus ja wana.

1. Kui wana on ewangelium?—1. Mo'ese 3, 14. 15; 4, 26; Ilmutuse 14, 6.

Jumala sõna on nii hästi Wana kui Uue Seaduse kirjad. Üks teiseta täielik ei ole. Kristus seletas, et Wana Seaduse tõed niisama wäärtust-täis on kui Uue omad. Kristus maailma algusest oli niisama inimeste Lunastaja, kui ta seda on täna. — Enne kui ta oma Jumalust inimesusega kui riidega kattis ja meie maailma tuli, ewangeliumi kuulutus lauti laiali Adama, Seti, Henoki, Metusala ja Noa läbi. Abraham Kanaanis ja Lot Sodomas kandsid kuulutust ühest sugu rahwast teise kuulutafid truud saadikud teda, kes tulema pidi. Juba rahwa Jumala teenistuse kombat Kristusel enesest seatud olid. Teesus nende ohwri fisteemi põhi oli, kõige nende Jumala teenistusele wastawõuju. Weri mis, ärawalati ohwerduse juures, juhatas Jumala Talle ohwri peale. Kõik märguandwad ohwrid temas täidetud said. Kristus, nii nagu ta esiwonemaile teada anti, ohwri teenistuse läbi etiekujutud, käsitus ehk seaduses ette seatud ja prohwetidest ilmutud oli, on Wana Seaduse warandus. Kristus omas Elus, omas Surmas ja omas Ülestõusmises ja ilmutud Püha Waimu läbi, on Uue Seaduse warandus. Meie Dnistegija Isa Nu Paistus, on mõlemad Wana ja ka Uus. Apostlid pidid wälja-minema

kui Kristuse elu, surma ja eestkostmise pealt näind-tunnistajad, mis prohvetidest ettekuulunud. — Kristus omas alandamises, omas puhtuses ja pühaduses, omas sõrdlemata armastuses põhjusmõte, siju pidi olema. — Et ewangeliumi kuuluta omas täiuses, nad et pidand üksi etteeadma Õnnistegijad, kudas ta oli ent ilmutand omas elus ja omas õpetustes, waid ta kudas ta Wana Seaduse prohvetidest ettekuulunud ja ohwiteenistuse läbi ettenäidatud.

2. Mis läbi wõib Kristuse tegewus tõeks tehtud saada
Luuka 24, 27.

3. Mis läbi saab Wana uueks? — Joannese 6, 54—63.

4. On ewangelium äratühjendam? — Rooma 11, 33.

9. Lektion.

Palumine, et anda.

(Luuka 11, 1—13.)

1. Kudas meie paluma peame? — Jakobus, 5, 16—18.

2. Kas kindlad wõime olla, et palwed kuulbats?

Luuka 11, 1—13.

Et me usaldust finnita Jumala peale, Kristus õpetab meid, teda uue nimega nimetama, — nimega, mis ühenduses inimese südamel kõige armsama määlustega. Ta meile annab eesõiguse nimetada meie Isaks, mõetmata Jumalat. Selle Nime tarwitamine, kui räägime Jumalaga ehk Jumalast, märk on, meie armastusest ja usaldaw sest tema wasta, ja pant tema seisukorrast meie wasta ja ta sügulusest meiega. See nimi tarwitud kui Jumalat palume ta õnnistuse pärast kui muusik kolab ta kõrwus. Et me seda ei pea ilg paljaks pidama teda nimeta selle nimega, ta seda sagedast korrand. Ta soowib, et ent omasete teeme selle nimetusega. Jumal waatab meid kui oma lapsi. Ta meid päästis maailmast ja meid ärawalind kuningliku perekonna liitmeits, taewaliku poegeits ja tütreits. Ta meid kutsub, teda enam usaldama, kui maa-pealset lapsel on oma isa wastu. **Wanemad oma lapsi armastawad, aga Jumala armastus suurem on, laiem ja sügawam, kui inimlik armastus wõib olla. — Ta on mõet-**

mata. Kui siis majjed wanemad häid andi anda wõiwad ja lastele, kui palju enam annab meie taewalik Jsa püha Waimu neile kes **Teda paluwad,**

3. Mis palus Kristus? — Joannes 17, 18.
4. Mis tingimisi tähtma peame? Joannes 14, 15.

Dpetus-sõnad 28, 9.

Need, kes ettekandwad Jumala ette oma palwed ja ta tõutusi murdwad, lunas nad ei täida tingimisi, — Jssandat Jumalat haawawad Nad ent tõmbawad Kristuse Nime, kui tõutuste täite autoriteedi peale, aga nad seda ei tee, misga nad wõiks tõenda oma usku Kristusesse ja armastust tema wasta. Paljud kautawad oma wasta-wõtte seisukorda Jsa suures. Meie täieste proowima peame täit õigust millega Jumalale ligineme. Kui oleme sõnakuulmatad, siis paneme ette Jssandale weksli wäljamaksuks, ilma et täit tingimisi, mille peale seda wäljamakstaks. Meie Jumalale paneme ette ta tõutused, a teda palume, neid täita, ehk küll ta kui meie soowi äidaks, sellega oma Nime äratentaks.

5. Millesse jääma peame? — Joannes 15, 7,
1. Johannes 2, 3—5.
6. Mis tunnistust Jumal nõuab? Malakia 3, 7. 8. 10—12.
7. Misjuguft isiloomu peawad walmistama palwed?
Ilmutuse 14, 12; 2. Peetrus 3, 9.
8. millal wõime alati kindlad, olla et palwed kuulbaks?
Mark. 11, 24; Joan. 14, 13; 1. Joannes 5, 14. 15.

10. Lektion.

Raks Kummardajad.

(Luuka 18, 9—14.)

1. Mis õiguse eest hoiatab meid Kristus? — Matteus 5, 20.

Wariseer templi lähed kummardama, aga mitte et ent tunneb olewat patuse, ja andeks-andmist tarwitab, waid et ent peab õigeks ja ootab kiitust. Ta oma isiloomu üle otsustab, mitte püha Jumala isiloomu järele, waid teiste inimeste isiloomu järele. Ta mõtted ei ole pöördud Jumala, waid teiste inimeste peale. Selles seisab ta iseenesega rahul-oleku

saladus. — Igaüks, kes mõtleb ta ise on rüa. See põlgab teisi. Kudas wariseer iseenda üle otustab teiste inimeste järel, nii ta otustab teiste inimeste üle ise oma järel. Tema õigus hinnatakse nende järel, ja mida sandimad on nemad, seda õigem paistab tema nendega sõrdluses. **Tema oma õigus wiib teiste süüdistusele.** „Teisi inimesi“ ta hukka mõistab, kui Jumala kästude üleastjaid. **Sellega ta ilmutab, et temal on saadana wendade peale — kaebaja waim.** Selle waimuga on aga temal wõimata Jumalaga osasaamisega saada, ta läheb alla oma majasse, ilma Jumala õnnistusega.

2. Mis seisuforda ilmutab tõllner? — Matteus 5, 3.

Tõllner oli templi läind teiste kummardajatega, oli aga ent pea tagasi tõmmand neist, sest et ent tundis olema sõlwatu, nendega feltfis kummarda. Ta tundis, et ta pattu teind Jumala ees, et ta oli roojane ja plekitud. Ta ei wõind, oota oma hädast kaastundmust oma umbruskonnaltki, sest kõik ta peale waatfid põlgufega. Ta ent ei sõrdlend teistega. Süütundmusest maha rõhutud ta seisfis, kõik unustas oma ümber, ainu üksi Jumala ees. **Ta ainus püid oli, saada rahu ja andeksandmist,** toetes ainult ja üksi Jumala armu peale; ja ta sai õnnistud. „Mina ütlen teile,“ ütles Kristus. seefinane läks alla oma kotta paremine õigeks mõistetud kui teine.

3. Missugune jünger pidi selle tähenduse sõna õpetust iseäranis tunda saama? — Mark. 14, 27. 29; Joannes 21, 15. 17.

4. Mis tundmine peab meil olema ise oma kohta. 1. Joannes 1, 9; Jeremia 3, 13.

Aga enne kui wõime leida rahu ja andeksandmist, meil peab olema iseeneese aratundmine, mis meis kordasaadab kahtlust. Wariseer ei tund, et ta on patune. Püha Waim ei wõind töötada ta kallal. Tema hing oli umbritsetud ise oma õiguse soomusega, millest läbi ei wõind tungi Jumala nooled, inglitest teritud ja hästi sihitud. Kristus ainult päästa wõib teda, kes tunneb et ta on patune. Ta tuli parandama rõhutuid

südameid, kuulutama wangitele lahti lastmist, ja pimedane nägemist, ja ärarõhutuile wallalist põhve". Uga terwed ei tarwita arsti: Meie peame oma õiget seisuforda mõistma, muidu meie ei tunne Kristuse abi tarwis olemist. Meie peame oma häda äratundma, muidu meie ei rutta warjupaika. Meie peame tundma oma haawade walu, muidu meie ei nõua terweksaamist.

5. Kudas on meie seisuford? — Ilmutuse 3, 17. 18. Jeremia 17, 9.

Suuled wõiwad wälja helda hingewaesust, ilma et süda seda äratunneb. Kui meie räägime Jumalale oma waimu waesusest, wõib süda ent ülenda uhkuses ja pettuses oma suurema alanduse sai õiguse üle. Minult ühel wiisil wõib saada õiget iseeneise äratundmist: Meie peame waatma, Kristuse peale. Kristuse mitte-tundmine see on, mialäbi inimestel on nii suur lugupidamine ise oma õigusest. Kui järeilmõtlemine tema puhtuse üle ja tema headuse üle, siis äratunneme oma nõdrust, oma waesust ja meie puudusi, nii kui nad on tõeste. Näeme, et oleme taetud oma enese õiguse riietega, nagu teisedgi patused hukkas ja lootusetu. Siis näeme, et kui iialgi õndsaks saame, see ei sünni selle läbi, et ise head oleme waid Jumala lõpmata armu läbi.

6. Kudas peab olema meie seisuford? — Luuka 18, 13. Rooma 7, 18; Galatia 6, 14.

See ei ole küllalt, et see ise oma mina äraandmine ehk Jumalale üleandmine tehakse ainult kristliku elu algul. Seda peab uuendama ja taewa poole jõutawa uue sammu juures. **Kõik meie head teud tulewad jõust, mis meie sees ei ole.** Sellepärast peab süda alati Jumala järele ihaldama ja peab sündima tema ees tõsine, südamest tulew patu tunnisuus ja hinge alandamine. Minult alati iseeneise mina ärasalgamise läbi, ja Kristuse peale lootes meie wõime kindlalt käia: Mida ligemole Kristusele tuleme ja mida selgemalt tema karaktert puhtust äratunneme, seda selgemalt tunneme ära patu üliwäga suurt patust olekut ja seda wähem kaldume iseent ülendama. Need, keda taewas kui pühasi tembel-

- 20
- tab, on wiimsed, kes oma enda headusega hütlemad.
7. Kes peab korda saama seda? — Wilipi 2, 13.
8. Mis kogemust meie läbi elame? — Jesaja 57, 15.

11. Lektion.

Lesk naine ja ülekohtuue kohtumõistja.

(Luuka 18, 1—8.)

1. Kes on meie kohtumõistja? — Joannes 5, 22; Jesaja 33, 22.

Kohtumõistja andis järele lesenaise palwele ainult iseenele armastusest et edespidistest tüütamistest pääseda. Tal ei old kaastundmust ega halastust tema wasta, tema häda oli temale ükskõikne. — Kui üsna teifiti on Jumal nende wastu, kes teda paluwad. — Lõpmata osawõttega paneb ta tähele puudust kannatajate ja mures olijate palumist ja liisendamist. — Kristuses aga tuuakse meid Jsa lipi. Jumala ärawalitsetud temale on kallid; ta on neid pimedusest kutsunud oma imeliku walguse juurde, et nad tema headust kuulutaks, ja kui walgused paistaks lesk selle ilma pimedust.

2. Kes on meie wastane? — Jmutuse 12, 10.

Lesnaise palwe: Saada abi mulle mu wihamehe wasta! (Satja keeli. Päästa mind mu wastasest!) esitab Jumala laste palweid. Saatan on nende juur wastane; tema on „meie wende peale-kaebaja“, kes nende peale Jumala ees kaebab ööd ja päewad. Ta ikka mõtleb selle peale, Jumala lapsi wõõrrii esitada, nende peale kaebata, neid petta ja häwita; ja jellepärast Kristus õpetab meid ses tähenduse sõnas paluma, et ärapääsetatud saada saadana ja ta töö riiste käest. Saadana töö pealekaebajana algas taewas, ja inimese patu langemisest saati on see ta ta töö maa peal, ja saab olema seda iseäranis mõttes mida, enam selle ilma lõpule ligineme. Et ta näeb, et ta aeg lühike, saab ta juurema meeletindluslega töötama et petta ja häwita. Ta on wihane, kui näeb inimesi fiin maa peal, kes isegi

oma nõrkuses ja patuses seisukordas püüdwad näita ausalt Jumala käskudele. Ta ei taha, et Jumala käskude sõna peab kuulutama. Ta ent rõõmustab nende kõlwatuse üle, ja on püüfid pand iga hinge jäutks, et kõiki püida ja Jumalast ärapöörda. Tema püiab Jumalat ja kõiki, kes tema plaanisi ja nõusi siin ilmas halastuses armastuses, kaastunnates ja andeksandjas waimus täita tahwad, süüdistata ja hukka mõista.

3. Kes võib ärawõita wastast? Safaria 3,3—7;
Joeli 2, 18—20.

Kui saadan püiab Jumala lapsi mustata ja ära rikkuda, siis Kristus astub wahesele. Ehk küll nad pattu teind, on Kristus wõt nende patu wõlgu oma enese hinge peale. Ta on inimese sugu tulest wälja kiskund kui tukti. Oma inimliku loomu läbi on ta ühendud inimesega, kuna ta oma jumaliku loomuse läbi üks on lõpmata Jumalaga. Sell wiisil tuuakse abi hingedele kes ärawõitumisele wastu-lähwad. Wastast ei ole wasta wõetud. Ta on ära saadetud. Jumala rahwa puuduste peale waatamata ei pööra Kristus ent ära oma hoolealussest. Tema jõuab nende riidet muuta. Ta jaadaõ neist ära rojased riided, ehitab kahetsejaid, usklikka hingeid. Oma enese õiguse riidetega ja taewastes raamatuis nende nime kohta: andeksantud. Ta tunnistab neid omaks taewaliku kõiksuse ees, ja saatan, nende wastane tehakse awalikuks. Kui pealekaebaja ja petja Jumal jaadab õigust oma ärawalitsetuile.

4. Kudas näib just meie päiwil wälja? —

Jesaja 59, 14. 15; Jakobus 5, 1—6.

Büha Kiri kirjeldab maailma seisukorda, kudas see just Kristuse tuleku eel saab olema. Apostel Jakobus näitab meile wara-himu ja rõhnmist millebel ülemwalitus. Kuna inimesed igal wiisil rõhnmist ja wäljapressimist toimetawad, kuhjawad nad endale pääratu suuri warandusi kokku, kuna puudust kannataja inimese sugu hädahüüded Jumala ette ülestõuswad.

5. Mis peab meie kogemus olema?—Matteus 11, 16—22.

Nohtumõistija iseloom tähenduse sõnas, kes Jumalat ei kart ja inimest ei häbenend, kanti Kristusest ette,

et näita, kuidas siis kohut peeti ja kuidas ka pea tema ülekuulamisel sündima saaks. Kristus tahaks, et tema omad igal aal äratundwad, kui wähe nad ent kitsikuse ja häda ajal maapealse walitsejate ja kohtumõistjate hooleks jätta wõiwad. — Jumala ärawalitsetud peawad sagedaste meeste ees ammetlikult seisusest, seisma, kes Jumala Sõna ei tee omaks juhiks ja nõuandjaks, waid oma pühitsemata ja mitte Jumala alla antud hirmude järele käiwad. — Kristus, meie eesmärk ja muster, ei teind midagi, et ent õigeks mõista ehk wabasta. — Tema Jumala hooleks jättis oma asja. Nii peawad ka tema järelkäijad, et ent wabasta, mitte pealelaebama ega hukkamõistma, — ega wägivalda prunukima kui läbikatsunised tulewad, mis meile paistwad arusaamatud, siis ei pea me omite enda rahu rikkra lastma. Kui ülekohtuselt meiega ka ümmerkäijakse, siis ei pea meie omitti tujukaks saama. Kunas meie kättemaksu waimu toidame teeme kahju endale. — Meie häwitame oma lootust Jumala peale ja kurwastame Püha Waimu.

6. Mis tõutus antakse meile? — Jesaja 56, 3.

Jssand kuulutab, et teda austakse nende läbi, kes temale liiginewad ja teda truult teeniwad. Kõigewägewama käsiwars on wäljasirutud, et meid wiis edasi ja ikka kaugemale. — Minge edasi! ütleb Jssand, Mina tahan teile saata abi. Teie palute, et Minu Nimi saaks austatud, teie peate saama. Ma tahan austud saada nende ees, — kes ootwad teie saamatust ja hukkatust; nemad nägema peawad, et minu sõna auga wõidab. Kõik mis teie palute palwes, kui usute, saate seda.

7. Mis soowib Jssand meie ajal? — Rooma 8, 32.

8. Mis peame just nüüd tegema? — Ebreia 10, 35 — 37.

9. Millal on meie ärapäästmine ligi? — Danieli 12, 1.

12. Lektion.

„Jeesinane wõtab patuõid wastu”

(Luuka (15, 1—7.)

1. Kuidas peab meid juhutama Jssand? — Eseecli 34, 12.

Need hinged, keda teie põlgate, ütles Jeesus on Jumala omadus. Nemad on tema päralt loomise ja

lunastada läbi ja on tema filmis suure hinnalised. Nagu armastab karjane oma lammaid, ja ei wõi olla rahul, kui ainult puudub üks, mis Jumal armastab, palju enam weel, iga kadund hinge Tähenduse sõnas läheb wälja karjane üht lammasi otsima — kõige pisem arwe, mis tähendud wõib saada. Kui nii siis üks ainus kadund hing oleks old, siis oleks Kristus furnud selle ühe hinge eest. Karjast kadunud lammasi peab karjatsest otsitama, sest ta ise ei wõi oma teed leida jenna tagasi. Nii on ka lugu hingega, kes Jumalast äraläind; ta on niisama saamatu kui kadund lammas, ja kui jumalil armastus tale mitte järel ei lähets teda päästma, siis ta ialgi ei wõiks leida teed Jumala juure.

2. Mis rõõmu wõid sa teha? — Luuka 15, 6. 7.

Igat ühte, kes ent tahab lasta lunastada ära rikumise põhjatuselt ja patu ohakaist, päästab Kristus. — Meelt äraheitja hing, wõta julgust, ehk küll sa oled jumala-kartmatale eland. Ära mõtle, et Jumal ehk andeks and sulle su üleastmised ja lubaks sulle oma ette tulla. Jumal teind on esimese samm. Runas ja olid mässamises tema wastu, ta wälja läks sind otsima. — Juudid õpetasid, et patune peab enne meelt parandama kui tale patu wõib Jumala armastust. Nende arwates oli meelesparandus töö, mis läbi inimesed ärateeniks Jumala armastust. See oli mõte mis ka wariseerisi pani inimestes ja pahaselt hüüdma: „Seesinane wõtub patuseid wastu“. — Nende arwates oleks pidand ta ainult lubama neile, omale ligineda, kes meelt parandand. — Aga tähenduse sõnas kadund lammasi õpetab Kristus, et selle läbi ei saada õndsaks, et meie otsime Jumalat, waid selle läbi, et otsib meid Jumal. „Ei ole mõistlikku, ei õiget, ei ühtainustki, ei ole Jumala otsijat, nemad kõik on kõrwale läind.“ Meie ei paranda meelt jeks, et Jumal meid armasta wõiks, waid ta ilmutab meile oma armastust, et meie parandaks meelt.

3. Mis ülesanne on kogudusel? — 1. Joannes 3, 1—3; Joannes 17, 18.

Iga hing, keda Issand pääst, on kutsutud töötama tema Nimel kadunute päästeks. See oli Israelis hoole-

tusse jäetud. — Kas see ei ole hooletuses ka täna nende poolt, kes tunnistavad ent Kristuse järelkäijad olema? — Kui paljuid elinuid oled ja otsind armas lugeja, ja tagasi toond karja juure? — Kas ja tunned ära, et sa, kui sa ent neist ärapöörad, kel midagi külgetõmmawat ei ole ja palju tõutawat ei näi olevat, hingesi hooletusse jätad, keda Kristus otsib Just siis, kui neist ent, ärapöörad, nad eht tarvitavad kõige enam sinu haledat meelt **Kui kadund lammas ei tooda tagasi karja, siis ta elbib ümmer, kuni läheb hukka. Nii lähwad ka paljud hinged hukatusse, sest et ent neile wasta ei siruta ütski käsi, et neid päästa.** Need elsjad wõiwad paista olema kõwaks läind ja ütskõigsed, aga kui nad oleks old niifamuis kasulikuis seisufordades, kui teised, siis nad oleks eht ilmutand palju ausamaid isiloomu omadusi ja suuremaid andisi. et kasulikud olla. Inglisele hale meel on niisugusest elsjast. Inglise nutwad, kuna inimlikud filmad on kuiwad ja inimlikud südamed ent kinni panewad halastusele. Oh niisugune, hingesi liigutawa sügawa osawõtte puudus! — Oh et enam oleks Kristuse Waimu ja wähem, — palju wähem ise oma mina —

Kadund trahma raha.

(Luuka 15, 8. 10.)

1. Kes esitab trahma raha? — Kolossus 2, 13.

Kadund lammas teab, et ta on kadund. Ta on karja maha jät, ja ei wõi ise ennast päästa. Ta esitab neid, kes äratundwad, et nad on Jumalast lahutud ja raskustest, alandamistest ja raskest kiusatustest ümbritsetud. — Kadund trahma raha selle wasta esitab neid, kes kuritegudes ja pattuis surnud on, ja oma seisuforda ise ei tunne. Nad on Jumalast kaugel, aga nad seda ei tea. — Nende hinged on häda ohus, aga nemad seda ei tea ja on jellepärast päris mureta. Ses tähenduse lõnas õpetab Kristus, et Jumalal on haledust ja armastust isegi niisuguste wastu kes tema nõudmiste wasta on ütskõigsed. Neid peaks õhima üles, et neid saaks

tuua tagasi Jumala juure. — Lammast jooksis ära ka. — Surest, ta elis mägedel eht kõrbes. **Trahma kadus kadus.** Ta oli üsna ligidal, aga siiski mõis leitud saada ainult usina otsimise läbi.

2. Mis Waimu tahab ärata meis see tähenduse sõna?
Malakia 3, 23. 24.

See tähenduse sõnas on õpetus perekondadele. Sagedaste walitseb majapidamises luur ükskõiklus mitmesuguste perekonna liikmete kohta. — Nende seas võib ainult eht üks ainus olla kes Jumalast eemal on, ja omite kui wähe muret selle pärast peres, et üks kätte usaldud kaduma ei läheks. Trahma raha, iegi kui see tolm ja mustuse all lamab on ikkagi weel tük hõbedat. Nagu trahma raha sees on walitsejo wõimu kuju ja peal kiri, nii oli ka inimeses, kui teda loodi, Jumala kuju ja pealkiri; ja eht küll nüüd patu mõjul teiseks tehtud ja äratundmataks saanud, on siiski selle pealkirjast igas üksikus midagi jäend järele. — Jumal soovib seda hinge päästa, ja temasse asenda. oma õiguse ja pühaduse täitkuju.

3. Mis peame põlemapanema otsimiseks?

Jesaja 60, 1. 2. Matteus 5, 4.

Naine tähenduse sõnas otsib usinaste kadund rahmat. Ta süttab põlema tule ja pühib maha. Ta kõik kõrwaldab, mis otsimist takistab. Eht küll ainult üks trahma raha kadund on, ta siiski ei taha järelelätta oma waewa nägemist, kuni seda leind. Nii ka perekondas peawad, kui üks liige ent Jumalast ärapöörand, kõiki wõimalika wahendita tarwitama et teda tuua tagasi. — Kõik teised peaks ettewõtma tõsist, hoolast enese läbiatset oma elu harjund wiisi uurima, kas mitte miski wõiga, ehtsus neis ei ole tehtud, mis läbi see hing oma meelesparandamata meele olus kinnitud sai.

4. Keda peame päästma kõige pealt? —

Jesaja 8, 17. 18. Matteus — 10, 6.

On isasi ja emasi, kes igatsewad kuskil wälises missiooni põllul töötada; — on paljud, kes wäljaspool perekonda kristlikuis töödes tegewad on, kuna nende **omad lapsed** sunistegijat ja ta armastust ei

tunne. Paljud wanemad jätavad jutlustaja eht hinoamise päewa kooli õpetaja hooleks oma lapsed, et neid Issandale võita; aga kunas nad seda teevad jätavad hooletusse Jumalast pealepandud ammeti. **Paste kaswatus frisklasteks on kõige ülem teenistus, mis wanemad Jumalale teha võiwad.** — See on ülesanne, mis nõuab eluaegset, usinat ja püsivat püüet — Selle meie kätte usaldud ülesande hooletusse jätmise läbi, näitame ent wälja kui ülekohtused majapidajad, ja Jumal ei võta miski wabandust wasta nüüsguuse hooletuse eest.

13. Lektion.

Kadund poeg.

(Luuka 15, 11—32.)

1. Mis teadis noorem poeg, ja mis ta ei tund ära.
Luuka 15, 12. 13.

Nooremat poega olid äratüitand isamajas pealepandud kitsendused. Tema uskus, et tema wabandust kitsendaks. Oma isa armastust ja hoolekannet seletas ta walesti; ja tegi otfusels käia oma enese kalduwuste järel. See noormees ei tunne miski kohustust isa wastu, ja ei näita temale üles tänulikku meelt. Siiski nõuab ta omale lapse eesõigust, osa warast. Piibel ütleb teatud inimestest: Kui nad ent targaks arwasid, on nad jõledaks „saand,“ ja see on ta nooremehe kogemus tähenduse sõnas. Wara, mis ta iseent otsiwal wiisil oma isalt nõund, ta raiskab ära hooradega. Tema mehe jõu wara sai ärawisatud. Kallid elu aastad, mõistuse jõud, nooruse hiilgwad lootused, — waimline tõus, — süiakse kõik ära himu tulest.

2. Kuhu aeti Kaini? — 1. Moses, 4, 16.

Nagu Kain äraläks Issanda pale eest, — kodu otfima — nagu kadund poeg äraläks „kaugale maale“, nli otfiwad patused oma õnne Jumalat unustamisjes üks kõik, mis wälimus võib olla, on fiiski iga elu, mille keskpunkt on oma enese mina, — äraraisatud. — Kes seda katsub, elada Jumalast lahutult,

raiskab ära oma wara. — Tema raiskab ära kallid aastad, mõistuse jõud, fädame jõud, ja hinge jõud ja häwitab ent lõpulikult. Inimene kes ent lahutab Jumalast, et ise enesele elada, saab mamona orjaks. Hing, keda Jumal loond inglite feltstonna jäuks, alandasse maaiseks elajalituks teenistuseks. See on ise-eneese orjamise ots.

3. Mis peab ajama patust? — Rooma 2, 4;

Jeremia 31, 3.

4. Kudas awal dab ent isa? — Luuka 15, 20.

Kui rõõmus, mureta noormees isa maja maha jättis, ei old temal arusaamist walust la igatsusest mis isa fädamesse maha jäid. — Aga kui ta alles kaugel on. — tunneb isa ära tema nägu. — **Armastusel on hea film.** — Isegi aastate pikkuse pain-teenistuse läbi aramuudetud wäljanägemine ei wõi isu eest kuupreitu poega. — Isa ei taha et hirwitakse tema poja wiletsuse ja närude üle. Ta ütleb: **Looge kõige kallim tuub,** ja katke senna sisse poja lahjaks jäend leha. — Isa hoiab teda ligibal oma lõrwal ja wiib teda kodu. Tema on poeg, keda kõige paremaga peab austatama, mis isa maja palku wõib, ja keda passijad mehed ja naised austama ja teenima peawad.

3. Mis peab iga ümberpööranu tunda saama? —

Laul 103, 13.

Dma rahutuul eluaastail pidas kadund poeg oma isa waljaks ja lõwaks. Kui hoopis teine on nüüd tema armamine iast. — Niisama peawad ka saadanast pete-tud, Jumalat lõwaks ja waljaks. Nemad arwawad teda inimsuseks kes neid tähelnaneb et neid noomi ja hukka mõista, kes nõus ei ole, patust wastu wõtma, nii kaua kui ta weel wabandust leida wõib, et teda mitte aita. **Tema kästusi peawad nad inimese õnnelikkuse litsendajaks rõhuwaks ikkets, mille eest põgeneda tahaks.** — Inimene aga, kelle filmad awatud Kristuse armastuse läbi, tunneb ära Jumalat, kui teda, kes täis halastust. Temale ei näi ta kui tirannili, (hirmu-walitseja lõwajüdamega olemus, waid kui Isat kes igatsseb oma kahetseja poja ümmert kinni hakata.

6. Mis kutse käib veel nüüd? Jesaja 44, 22; Jeremia 31, 34; 50, 20.

Kas oled armas lugeja ise oma teed walind? — Oled ja ent Jumalast kaugemale wiind? — Kas oled katkund ent rõõmusta üleastmise wiljaga ja leind, et see su huultel sai tuhats? — Ja nüüd, kus su wara raisatud, su eluplaanid nurja läind, ja su lootused kadund, istud ja üksikult ja mahajäetult? — Nüüd ja kuuled häelt, mis nii kaua su südamele rääkind, mida aga sa ei taht kuulda. Nüüd kuuled seda selgelt belma: Tõuske üles, minge ära, teie ei pea siia jäämal! Kende roojuse pärast peab neid libedaste ärarikutama.“ Miska 2, 10. Pööra ümmer oma isa majasse. — Tema kutsub sind ja ütleb: „Pööra minu poole, sest ma olen sind lunastand“. Jesaja 44, 22.

7. Kudas näitab ent wanem poeg? — Luuka 15, 26.

Wanem wend ei old osa wõt isa murest, kadund poja pärast. Tema ei wõta osa sellepärast ka isa rõõmust eskinnu tagasi-tuleku üle. — Rõõmu laul ei ärata rõõmu tema südames. — Ta küsib ühelt sulastest pidu põhjust ja saadud wastus äratab temas armukadedust. — Ta ei taha sisse minna oma kadund wenda teretama. **Kadunule näitud armastust ja hedust peab ta enese haawamiskes.** Kui isa lähleb wälja ta juure taaga selle üle rääkima siis ta loomu uhkus ja kurjus jaawad õige awalikuks. Ta waatleb oma elu isamajas kui tasumata teenistuse ringi ja siis wõrdleb halwaks pidawalt tagasi tulnud pojale osaks saand wastu wõted. Ta teab omale selgetks, et tema oma teenistus on old ennem sulase, kui poja oma. Kudas ta oleks ikka pidand ent rõõmustama, oma isa juures olla, olid tema mõtted **wõördnd kasu peale**, mis tale tema ettewaatliku elu läbi tulla wõiks. Tema sõnad näitwad, et ta selle põhjusel patu rõõmust ent eemal hoind.

8. Kes ilmutab wanema wenna waimu? —

Matteus 24, 48—49.

Ise enese oma õigus eskitab inimesi mitte üksi Jumalat wõõriti eskitama, waid teeb neid ka külmia südamlikeks ja laitjaks oma wende wastu.

Wane poeg oli oma iseeneſe armastuſes (ainult oma kaſu otfimifes) ja oma kaſedufes walmis, oma wenda waatlema, iga ta tegu arwustama ja kõige wäheſa wea pärast ta peale kaebama. Ta otfis iga wiga üles, ja ſeadis ette iga ülekohtuſt tegu nii suurelt kui wõis. Nii püüdis ta õigeks-mõista oma leppimata waimu. Paljud täna teewad juſ ſedafama. — Kunas hing oma eſimeſi wõitluſi kiuſatuste woogude waſtu wõitleb, ſeiſwad nad trotslikult, ifemeelſelt, wigu-leidwalt ja ſüidistes ſeal juures. — Nad wõiwad kinnita ent Jumala lapsed olema, aga nad tutwustawad ſaatanana waimu omas tēgudes. Oma teguwiiſi läbi oma wende waſtr, ſeawad ent need ſüidistajad niifugufe ſeiſuſeſſe, milles Jumal ei wõi paista laſta oma pale walguſt nende peale.

Kes ent aratunneb kui patuſt, kes pääſtetud on ainult oma taewafe Iſa armastuſe läbi, ſel ſaab ta halasuſt ja armastuſt olema teiſte jäuſs, kes patu järelduſel kannatawad; — ſee ei aſtu waſtu wiletuſeſe ja kaheſuſeſe armukaſeudſega ja laiduga. Kui iſeeneſe otfimife külmus meie ſüdameiſt äraſuland on, ſiis ſaame olema koftu-kõlas Jumalaga ja jägame temaga rõõmu ära-kaſunute pääſimife üle.

9. Kes on täielik, kui Iſa?—1. Joannes 4, 6—7; Mattens 5, 44—48.

G. G. White.